

اسم مصغّر: اسمی که با ساختار خود، بر کوچکی، کمی و مانند آن دلالت می‌کند.

نحوه ساخت اسم مصغّر							
تعداد حروف	حرف اول	حرف دوم	پاء ساکن (تصغیر)	حرف سوم	حرف چهارم	حرف پنجم	توضیحات
3 حرفی	اَ	اِ	ی	-			• اگر مونث معنوی باشد، به مصغّر آن، تاء تانیث اضافه می‌شود. • اگر برخی حروف اسم ثلاثی حذف شده باشد، هنگام تصغیر اصل آن در نظر گرفته می‌شود.
مثال: رجل	رُ	جَ	ی	ل			رَجُل << رُجیل - هند << هُنْدَة - شمس << شَمْسَة (أَبُو) << أَب << أَبِیو << أَبِی
4 حرفی	اَ	اِ	ی	هـ	-		
مثال: درهم	دُ	رَ	ی	هـ	م		درهم << دُرْهَم - مَسْجِد << مُسْجِد - سعید << سَعِيد
5 حرفی	حرف ماقبل آخر، عله است	اَ	اِ	ی	هـ	ی	حرف چهارم در صورتی که حرف «واو» یا «الف» باشد، تبدیل به یاء می‌گردد.
	مثال: مسکین	مُ	سَ	ی	کِ	ن	مَسْکِین << مُسْکِین - مِسْقَار << مُسْمِیر
	حرف ماقبل آخر، عله نیست	اَ	اِ	ی	هـ	-	* در مصغّر اسم های ۵ حرفی اگر حرف ماقبل آخر عله نباشد: ۱. در خماسی مجرد لام الفعل سوم حذف می‌شود. ۲. در رباعی مزید حرف زائد حذف می‌شود. ۳. در ثلاثی مزید یکی از دو حرف زائد حذف می‌شود. (اگر یکی از دو زائد در ابتدای کلمه باشد باید آن را حفظ کرد و زائد دیگر را حذف کنیم مانند مُقاتِل که حرف میم و الف زائد است)
	مثال: مُقاتِل	مُ	قَ	ی	تَ	ل	سُفْرَجَل << سُفْرِج - مُزَلَزَل << رُلِیزِل
5+ حرف	برخی حروف زائد آن را حذف میکنیم تا ۵ حرفی گردد.* سپس همانند کلمات ۵ حرفی مصغّر می‌گردد. <<						* برای حذف، برخی حروف زائد کلمه (و در خماسی مزید، لام الفعل سوم) را حذف میکنیم. استخراج << سُخْرِج ، مُزَلَزَل << رُلِیزِل ، رَنَجِیل << رُنْجِیَب

۱. چنانچه اسمی دارای علائمی مانند علائم تانیث، تثنیه، جمع سالم مذکر یا مؤنث و... باشد، برای تصغیر، ابتدا آن را بدون آنها در نظر میگیریم و پس از تصغیر، آنها را به انتهای کلمه مصغر اضافه میکنیم. مثال: رَجُلان << رُجَیلان

۲. برای آشنایی با جزئیات بیشتر، لازم است به منابعی مانند کتاب «شرح شافیه ابن حاجب» نوشته رضی الدین استرآبادی مراجعه نمایید.